

Bryssel, 16. marraskuuta 2020
(OR. en)

13026/20

BETREG 27

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähetäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 12683/1/20 REV 1

Asia: Neuvoston päätelmät sääntelyn testiympäristöistä ja kokeilulausekkeista digitaalisen ajan hajottaviin haasteisiin vastaavan, innovointia suosivan, tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavan ja sopeutumiskykyisen sääntelykehysten välineinä

Valtuuskunnille toimitetaan ohessa neuvoston päätelmät sääntelyn testiympäristöistä ja kokeilulausekkeista digitaalisen ajan hajottaviin haasteisiin vastaavan, innovointia suosivan, tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavan ja sopeutumiskykyisen sääntelykehysten välineinä. Ne hyväksyttiin kirjallisella menettelyllä 16. marraskuuta 2020.

Neuvoston päätelmät sääntelyn testiympäristöistä ja kokeilulausekkeista digitaalisen ajan hajottaviin haasteisiin vastaavan, innovointia suosivan, tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavan ja sopeutumiskykyisen sääntelykehysten välineinä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

1. PALAUTTAA MIELEEN helmikuussa 2020 antamansa päätelmät¹, joissa KOROSTETTIIN, että parempi sääntely on olennaisen tärkeää kestäväälle ja osallistavalle kasvulle, edistää kilpailukykyä, innovointia, digitalisaatiota ja luo työpaikkoja, lisää avoimuutta ja varmistaa laajan yleisön tuen EU:n lainsäädännölle, ja TOISTETTIIN, että on tarpeen varmistaa EU:n sääntelyn avoimuus, yksinkertaisuus ja mahdollisimman pienet laadintakustannukset ja ottaa aina huomioon kuluttajien, työntekijöiden, terveyden, ilmaston ja ympäristön korkeatasoinen suojele; VAHVISTAA olevansa sitoutunut edistämään tehokkaimpia sääntelyvälineitä, kuten yhdenmukaistamista ja vastavuoroista tunnustamista².
2. KOROSTAA, että EU:n sääntelykehysten on oltava mahdollisimman kilpailukykyinen, vaikuttava, tehokas, johdonmukainen, ennakoitavissa oleva, innovointia suosiva, tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava, kestävä ja sopeutumiskykyinen erityisesti, jotta EU voisi nousta entistä vahvempana covid-19-kriisistä, jolla on ollut vakavia vaikutuksia suurimpaan osaan EU:n yrityksistä, erityisesti pieniin ja keskisuuriin yrityksiin (pk-yritykset), mukaan luettuina mikroyritykset ja startup-yritykset, joista monien olemassaolo on uhattuna. Sääntelykehysten on oltava näyttöön perustuvaa ja suojeltava ja tuettava sekä kansalaisia että yrityksiä pyrittäessä toteuttamaan täysin toimivat EU:n sisämarkkinat siten, ettei aiheuteta uusia ja vähennetään nykyisiä tarpeettomia rasitteita.

¹ Asiak. 6232/20.

² Toimielinten välinen sopimus paremmasta lainsäädännöstä, 47 kohta.

3. PALAUTTAA MIELEEN toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet, ennalta varautumisen periaatteen sekä toukokuussa 2016 antamansa päätelmät³, joissa KOROSTETTIIN, että EU:n politiikan tai sääntelytoimenpiteiden tarkastelun, kehittämisen tai päivittämisen yhteydessä olisi sovellettava innovoinnin periaatetta, joka edellyttää tutkimukseen ja innovointiin heijastuvan vaikutuksen huomioon ottamista kaikilla toimintapolitiikan aloilla sääntelyn kehittämisen tai uudelleentarkastelun yhteydessä, KEHOTETTIIN komissiota ja jäsenvaltioita sisällyttämään innovointia suosivan ja tulevaisuudenkestävän sääntelyn näkökulman osaksi keskusteluja, joita ne käyvät nykyisestä sääntelystä REFIT-ohjelmassa, ja KEHOTETTIIN komissiota ja jäsenvaltioita kartoittamaan ja vaihtamaan parhaita käytäntöjä siitä, miten sääntelystä voidaan saada tulevaisuuden vaatimukset paremmin huomioon ottavaa ja tutkimuksen ja innovoinnin mahdollistavaa, mukaan luettuina mahdollisuudet kokeiluun ja joustavuus; PALAUTTAA MIELEEN neuvoston puheenjohtajavaltion Maltan vuonna 2017 järjestämän parhaiden käytäntöjen vaihdon, joka osoitti, että monet jäsenvaltiot pohtivat jo kokeilun ja muiden innovointiin liittyvien välineiden hyödyntämistä päätöksenteossaan⁴.
4. KOROSTAA, että joustavuus ja kokeilu voivat olla tärkeitä tekijöitä laadittaessa ketterää, innovointia suosivaa, tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavaa, näyttöön perustuvaa ja sopeutumiskykyistä sääntelykehystä, joka edistää kilpailukykyä, kasvua, kestävyttä, sääntelyyn liittyvää oppimista sekä Euroopan teknologista suvereniteettia ja johtajuutta ja joka auttaa hallitsemaan järjestelmähäiriöitä ja vastaamaan tuleviin hajottaviin ja pitkäaikaisiin haasteisiin.
5. PANEE MERKILLE, että sääntelyn testiympäristöjä käytetään yhä enemmän monilla aloilla, kuten rahoituksen, terveydenhuollon, oikeudellisten palvelujen, lentoliikenteen, liikenteen ja logistiikan aloilla sekä energia-alalla, ja että tähän liittyy usein uusien, kehittyvien teknologioiden, kuten tekoälyn ja lohkoketjun / hajautetun tilikirjan teknologioiden hyödyntäminen tai olemassa olevien teknologioiden innovatiivinen käyttö⁵.

³ Asiak. 9580/16.

⁴ Asiak. WK 6474/2017.

⁵ Attrey, A., Leshner, M. ja Lomax, C., "The role of sandboxes in promoting flexibility and innovation in the digital age", Going Digital Toolkit Policy Note 2, 2020.

6. PANEE MERKILLE komission vuonna 2019 innovointiperiaatteen väliarvioinnin tueksi laatiman selvityksen "Study supporting the interim evaluation of the innovation principle", jossa korostettiin tarvetta parantaa EU:n innovointimyonteisyyttä vahvistamalla kokeellisen sääntelyn suunnittelua koskevaa komission toimintatapaa, mukaan lukien sääntelyn testiympäristöt⁶; TOTEAA, että tieteen, tutkimuksen ja innovoinnin suorituskykyä koskevassa komission vuoden 2020 selvityksessä "Science, Research and Innovation Performance of the EU" todetaan, että tekniikan kehityksen vauhdittaminen edellyttää myös sääntelyä ja politiikkaa koskevia nykyaikaisempia toimintatapoja, kuten sääntelyn testiympäristöjä⁷.
7. PANEE MERKILLE, että komissio ilmoitti tiedonannossaan "Pk-yritysstrategia kestävä ja digitaalista Eurooppaa varten" käynnistävänsä pilottihankkeen, jolla se kannustaa jäsenvaltioita laatimaan ehdotuksia sääntelyn testiympäristöistä⁸; TOTEAA, että komissio suunnittelee yhteistyössä eurooppalaisen lohkoketjukumppanuuden kanssa lohkoketjua koskevaa yleiseurooppalaista sääntelyn testiympäristöä, jonka on määrä olla toiminnassa vuonna 2021–2022; PANEE MERKILLE, että komission rakenneuudistusten tuen pääosasto avustaa Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankkia Kreikassa, Virossa ja Puolassa kehitettävien sääntelyn testiympäristöjen tukemisessa⁹.
8. PITÄÄ sääntelyn testiympäristöjä konkreettisina kehyksinä, jotka tarjoavat jäsenneilyn kokeiluympäristön ja antavat näin tarvittaessa mahdollisuuden testata reaali maailmassa innovatiivisia teknologioita, tuotteita, palveluja tai toimintatapoja – tällä hetkellä erityisesti digitalisaation yhteydessä – rajoitetun ajan ja rajatussa osassa tiettyä sektoria tai alaa varmistamalla viranomaisvalvonnan avulla asianmukaisten suojatoimien toteuttaminen¹⁰.

⁶ https://ec.europa.eu/info/publications/study-supporting-interim-evaluation-innovation-principle_en.

⁷ https://ec.europa.eu/info/publications/science-research-and-innovation-performance-eu-2020_en.

⁸ Asiak. 6783/20 (COM(2020) 103).

⁹ Parenti, R., "Regulatory Sandboxes and Innovation Hubs for FinTech", Study for the committee on Economic and Monetary Affairs, Policy Department for Economic, Scientific and Quality of Life Policies, Euroopan parlamentti, Luxemburg, 2020.

¹⁰ Euroopan komissio, TOOL #21. Research & Innovation, Better Regulation Toolbox; Euroopan komissio, 6783/20 (COM (2020)103).

9. KATSOO, että kokeilulausekkeet ovat oikeudellisia säännöksiä, joiden avulla lainsäädännön täytäntöönpanosta ja sen noudattamisen valvonnasta vastaavat viranomaiset voivat tapauskohtaisesti käyttää tiettyä joustavuutta innovatiivisten teknologioiden, tuotteiden, palvelujen tai toimintatapojen testaamisessa¹¹; TOTEAA, että kokeilulausekkeet muodostavat usein sääntelyn testiympäristöjen oikeusperustan ja että niitä käytetään jo EU:n lainsäädännössä ja monien jäsenvaltioiden oikeudellisissa kehyksissä.
10. KOROSTAA, että sääntelyn testiympäristöt voivat tarjota mahdollisuuden edistää sääntelyä ennakoivan sääntelyyn liittyvän oppimisen avulla, jonka ansiosta sääntelyviranomaiset saavat parempaa tietoa sääntelystä ja löytävät parhaat keinot säännellä innovaatioita reaali maailmasta saadun näytön perusteella, erityisesti hyvin varhaisessa vaiheessa, mikä voi olla erityisen tärkeää suuren epävarmuuden ja hajottavien haasteiden edessä, sekä uusien toimintapolitiikkojen valmistelussa.
11. PAINOTTAA, että sääntelyn testiympäristöt voivat tarjota merkittäviä innovointi- ja kasvumahdollisuuksia kaikille yrityksille, erityisesti pk-yrityksille, mikroyritykset ja startup-yritykset mukaan luettuina, niin teollisuudessa ja palvelualalla kuin muillakin aloilla.
12. KOROSTAA, että sääntelyn testiympäristöissä ja kokeilulausekkeissa on aina noudatettava toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita sekä ennalta varautumisen periaatetta ja edistettävä niiden soveltamista. On aina varmistettava muun muassa kansalaisten, kuluttajien, työntekijöiden, terveydenhuollon, ilmaston ja ympäristön suojelun korkea taso sekä oikeusvarmuus, rahoitusvakaus, tasapuoliset toimintaedellytykset ja reilu kilpailu, ja suojelun nykyinen taso on säilytettävä.
13. Kokeilulausekkeiden osalta
- a) KANNUSTAA komissiota harkitsemaan jatkossakin kokeilulausekkeiden käyttöä tapauskohtaisesti lainsäädäntöä laadittaessa ja tarkistettaessa sekä arvioimaan lausekkeiden käyttöä jälkiarvioinneissa ja toimivuustarkastuksissa;

¹¹ Euroopan komissio, TOOL #21. Research & innovation, Better Regulation Toolbox, kokeilulausekkeita koskeva 1 kohta, s. 151.

- b) PAINOTTAA, että kokeilulausekkeilla voi olla keskeinen merkitys useissa jo esitetyissä ja tulevissa säädösehdotuksissa;
 - c) KANNATTAA sitä, että kun sääntelyntarkastelulautakunta tarkastelee vaikutustenarviointeja, muita arviointeja ja toimivuustarkastuksia, se tarkistaa jatkossakin, että sääntelyn vaikutukset innovointiin on otettu asianmukaisesti huomioon, mihin voi sisältyä muun muassa kokeilulausekkeiden käyttö;
 - d) KOROSTAA aikovansa arvioida säädösehdotuksia käsitellessään kokeilulausekkeiden mahdollista sisällyttämistä niihin;
 - e) KEHOTTA komissiota laatimaan yleiskatsauksen tärkeimmistä EU:n lainsäädännön nykyisistä kokeilulausekkeista;
 - f) KEHOTTA komissiota yksilöimään ne politiikanalat ja säädökset, joissa kokeilulausekkeiden lisääminen voisi mahdollisesti edistää innovointia ja sääntelyä; KANNUSTAA komissiota kuulemaan tässä yhteydessä jäsenvaltioita ja sidosryhmiä esimerkiksi Fit for Future -foorumien tai kohdennettujen kuulemisten kautta.
14. Sääntelyn testiympäristöjen osalta KEHOTTA komissiota järjestämään yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa sääntelyn testiympäristöjä koskevien tietojen ja hyvien käytäntöjen vaihdon jäsenvaltioiden ja komission välillä, jotta voidaan
- a) laatia yleiskatsaus sääntelyn testiympäristöjen käytön tilanteesta EU:ssa;
 - b) kartoittaa kokemuksia sääntelyn testiympäristöjen oikeusperustasta, täytäntöönpanosta ja arvioinnista;
 - c) analysoida, miten sääntelyn testiympäristöistä kansallisella tasolla saadut kokemukset voivat edistää näyttöön perustuvaa päätöksentekoa EU:n tasolla.

15. KEHOTTA komissiota esittämään vuoden 2021 alkupuoliskolla tilanneselvityksen sääntelyn testiympäristöjä koskevien tietojen ja hyvien käytäntöjen vaihdosta sekä yleiskatsauksen EU:n lainsäädännön nykyisistä kokeilulausekkeista, jotta asiasta voidaan keskustella parempaa sääntelyä käsittelevässä työryhmässä Portugalin puheenjohtajakaudella; ja esittämään vuoden 2021 jälkipuoliskolla lopulliset tulokset ja analyysin sekä käytännön suosituksia sääntelyn testiympäristöjen ja kokeilulausekkeiden mahdollisesta tulevasta käytöstä EU:ssa ja EU:n tasolla, jotta asiasta voidaan keskustella ja toteuttaa jatkotoimia parempaa sääntelyä käsittelevässä työryhmässä Slovenian puheenjohtajakaudella.
-